

výrok 13. 2. 2019

výrok 13. 2. 2019

a je vyhlášen 13. 2. 2019

14 To 326/2018-507

V Písku

dne 9. 5. 2019

USNESENÍ

OKRESNÍ SOUD V PÍSKU
Došlo - 5 -03- 2019
PODÁNO OSOBNĚ 2. 2019 v veřejném zasedání

Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře dne 13. 2. 2019
v trestní věci

obžalovaných

narozený

trvale bytem

, narozený

okres

trvale bytem

narozený

trvale bytem

s adresou pro doručování

narozený

trvale bytem

s adresou pro doručování

projednal odvolání, která podali obžalovaní

rozsudku Okresního soudu v Písku ze dne 16. 5. 2018 č. j. 2 T 55/2016-457 a rozhodl o nich

proti

takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. b) trestního řádu se napadený rozsudek v celém rozsahu **ruší**.

Podle § 259 odst. 1 trestního řádu se věc **vrací** Okresnímu soudu v Písku k novému projednání a rozhodnutí.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem Okresního soudu v Písku ze dne 16. 5. 2018 č. j. 2 T 55/2016-457 byli obžalovaní v bodech 1. a 2., v bodech 1., 3. a 4. uznáni vinnými zločinem zkrácení daně, poplatku a povinné platby podle § 240 odst. 1, 2 písm. c) trestního zákoníku dílem ve spolupachatelství podle § 23 trestního zákoníku, obžalovaný v bodech 1., 2. a 3. dvojnásobným přečinem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, 2 písm. c) trestního zákoníku ve formě účastenství podle § 24 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku a obžalovaný v bodě 4. zločinem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, 2 písm. c) trestního zákoníku ve formě účastenství podle § 24 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku. Obžalovaným a byl uložen stejný trest; podle § 240 odst. 2 trestního zákoníku trest odnětí svobody v délce dva a půl roku, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 trestního zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v délce čtyř let. Obžalovaným byl shodně dle § 240 odst. 2 trestního zákoníku uložen trest odnětí svobody v délce dvou let, jehož výkon byl

Shodu s prvopísem potvrzuje Alice Srbová

podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 trestního zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v délce tři roky.

2. Rozsudek napadli včasnými odvoláními podanými prostřednictvím obhájců všichni obžalovaní. Obžalovaný [redacted] později své odvolání vzal zpět.
3. Obhájce obžalovaných [redacted] odvolání uvedl, že toto směřuje výlučně proti výroku o trestu. Z obsahu odvolání však vyplývá, že je napadán i výrok o vině, neboť jeho podání je odůvodněno tím, že soud prvního stupně nevyhověl návrhu na zastavení trestního stíhání obžalovaných pro porušení zásady ne bis in idem a návrhu na zastavení trestního stíhání z důvodu účinné lítosti.
4. K porušení zásady ne bis in idem obžalovaní uvádí, že jsou si vědomi vývoje judikatury a změny právního názoru soudů na její výklad, avšak jako nespravedlivé pocítují, že řada soudních řízení vedených pro stejný trestný čin ve velice nedávné době u řady jiných českých soudů skončila zastavením trestního stíhání pro jeho nepřipustnost s odvoláním na vázanost České republiky přijatými mezinárodními dohodami a úmluvami.
5. K otázce účinné lítosti obžalovaní uvádějí, že ani zde není odůvodnění napadeného rozsudku přesvědčivé, a to ve vztahu k hodnocení naplnění znaku dobrovolnosti napravení škodlivého následku. V rozsudku zmíněný názor Nejvyššího soudu ČR z roku 2012 je jim znám, nicméně toto stanovisko nepovažují za zcela správné z hlediska logického výkladu § 33 trestního zákoníku o účinné lítosti. Tuto otázku správně zhodnotil Krajský soud v Ostravě v rozsudku sp. zn. 55 To 97/2015, který soudu prvního stupně předložili, avšak tento se jeho hodnocení zcela vyhnul. Ve zmíněném rozsudku byl určen rozhodný moment, kdy se poprvé stává objektivně zřejmým škodlivý následek, který je třeba dobrovolně napravit, okamžikem, kdy je správcem daně jako jediným k tomu oprávněným vyčíslena výše daňového nedoplatku, tedy výše škody a škodlivého následku. Teprve tehdy se pachatel poprvé objektivně dozvídá výši způsobené škody a teprve počínaje tímto okamžikem může začít činit kroky k její náhradě. Oba obžalovaní však šli svým faktickým jednáním ještě nad rámec této objektivní podmínky. Z předložených listinných důkazů vyplývá, že ještě před vyčíslením škody správcem daně začali činit kroky k tomu, aby získali prostředky k její náhradě, a dokonce ještě před tímto objektivním vyčíslením tuto očekávanou škodu buď zcela uhradili (obžalovaný [redacted]), či ji uhradili zčásti a ve zbylé části učinili takové kroky, které ve správcem daně povoleném posečkání úhrady vedly k úplné náhradě škody (obžalovaný [redacted]). To vše se stalo ještě před zahájením trestního stíhání dobrovolně ve smyslu ustanovení § 33 trestního zákoníku.
6. Závěrem obžalovaní navrhli, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení, případně sám rozhodl o zastavení trestního stíhání obžalovaných.
7. Obžalovaný [redacted] napadl rozsudek ve všech výrocích. Uvádí, že jeho jednáním nemohlo dojít ke zkrácení daně z přidané hodnoty ke škodě českého státu, protože společnost CigDus s.r.o., za níž obžalovaný jako jednatel jednal, v rozhodném období byla registrována k DPH a příslušné platby, resp. odvody DPH i řádně prováděla. Nemohlo tedy dojít ke vzniku škody, když odpočet daně z přidané hodnoty uplatněný na straně jedné [redacted] byl na straně druhé vyrovnán odvodem příslušné DPH ze strany uvedené společnosti. Absence zkrácení příjmu na straně státu je tak v daném případě absencí objektu trestného činu, jakožto jedné z podstatných náležitostí trestní odpovědnosti. V případě obžalovaného [redacted] tak nejde z dokazování soudu a z rozsudku dovodit existenci škody jako nezbytné náležitosti skutkové podstaty trestného činu podle § 240 odst. 1, 2 písm. c) trestního zákoníku. Skutečnost, že veškeré odvody DPH byly ze strany společnosti státu řádně uhrazeny soud při dokazování i v rozsudku zcela pominul, ač to bylo tvrzeno a namítáno.

8. V rozsudku rovněž absentuje úvaha soudu o naplnění subjektivní stránky trestného činu. Účastenství na trestném činu vyžaduje z hlediska subjektivní stránky úmysl. Zavinění je obligatorním znakem subjektivní stránky trestného činu a musí se vztahovat ke všem znakům skutkové podstaty trestného činu, včetně alespoň přibližné představy o výši způsobené škody či formě prospěchu, který by měl být trestným činem získán, a to i v případě trestného činu spáchaného ve formě účastenství. Soud ovšem v rozsudku pouze konstatuje, že obžalovaný vystavil na základě předchozí dohody s 16 daňových dokladů – faktur, ale nijak neuvádí, že by vystavení faktur mělo být za účelem či s úmyslem zkrácení daňové povinnosti. To vše za situace, kdy vzhledem k výše řečenému nelze na straně obžalovaného o žádném úmyslu ke způsobení škody hovořit. Naopak skutečnost, že obžalovaný (resp. CigDus s.r.o.) DPH státu řádně odváděl, je dostatečným důkazem, že na jeho straně žádný úmysl ke spáchání škody nebyl.
9. Dále je napadenému rozsudku vyčítáno porušení zásady *ne bis in idem*. V této souvislosti je citováno rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího soudu správního soudu ze dne 24. 11. 2015 sp. zn. 4 AFS 210/2014, dle něhož penále podle § 37b zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, a podle § 251 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, má povahu trestu. Rozhodnutím o penále tedy vznikne překážka věci rozsouzené a nemůže být proti stejné osobě vedeno trestní řízení pro daňový trestný čin. Uložení sankce v daňovém řízení je tedy považováno za překážku *ne bis in idem* ve vztahu k trestnímu stíhání konkrétní fyzické osoby za daňový trestný čin při shodných skutkových okolnostech. Pokud i za této situace dojde k trestnímu stíhání, musí být aplikováno ustanovení § 11 odst. 1 písm. j) trestního řádu a trestní stíhání musí být pro nepřipustnost zastaveno. I když je v rozsudku poukazováno na později přijaté usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 4. 1. 2017 sp. zn. 15 Tdo 832/2016, považuje obžalovaný za nesprávný postup státního zástupce a soudu, kteří v rozporu s dřívějším výkladem zákona v otázce porušení zásady *ne bis in idem* pokračovali v řízení a trestní stíhání pro jeho nepřipustnost nezastavili.
10. Dle napadeného rozsudku také nebyly naplněny podmínky ustanovení o účinné lítosti podle § 33 trestního zákoníku ve vztahu k obžalovaným . Soud přitom odkazuje na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 3. 2012 sp. zn. 8 Tdo 272/2012, dle něhož splní-li pachatel dodatečně svou daňovou povinnost až na podkladě výsledků daňové kontroly, byť ještě před zahájením trestního stíhání, nejedná dobrovolně o své vlastní vůli, ale už pod hrozbou zcela bezprostředně hrozícího trestního stíhání. Tato argumentace použitá i v rozsudku je však ve zřejmém rozporu s nálezem Ústavního soudu ze dne 28. 7. 2009 sp. zn. IV. ÚS 3093/08, podle kterého nelze souhlasit s názorem Nejvyššího soudu o tom, že nejde o účinnou lítost, pokud pachatel trestného činu zkrácení daně podle § 148 trestního zákoníku daň uhradil až na základě kontroly provedené správcem daně, jíž bylo úmyslné zkrácení daně odhaleno. Obžalovaný sdílí přesvědčení, že institut účinné lítosti na jedné straně vedl k bezproblémovému uhrazení daňového dluhu a následně i k příslušné sankce, na straně druhé však nevedl k deklarovanému prominutí jednání. Dá se říci, že stát slíbil prostřednictvím zákona beztrestnost výměnou za peníze, avšak po jejich obdržení svůj slib nedodržel. Takový přístup lze považovat dle názoru Ústavního soudu za nepřiměřenou restriktci.
11. Závěrem je v podaném odvolání vyjádřeno přesvědčení, že předmětný rozsudek a řízení jemu předcházející trpí podstatnými vadami, rozsudek je nutno považovat za věcně nesprávný, vadný, nezákonný a neodůvodněný, kdy právě neodůvodněnost jej činí i naprosto nepřezkoumatelným. Obžalovaný proto navrhl, aby napadený rozsudek byl zrušen a trestní stíhání obžalovaných zastaveno, případně aby byl zrušen a trestní stíhání zastaveno v části týkající se obžalovaného
12. Ve veřejném zasedání před odvolacím soudem obhájce obžalovaných přednesl podané odvolání v plné shodě s jeho písemným vyhotovením a zdůraznil, že dle

jeho názoru byla porušena zásad ne bis in idem a případně také mělo být aplikováno ustanovení o účinné lítosti.

13. Obhájce obžalovaného rovněž přednesl odvolání v plné shodě s jeho písemným vyhotovením, přičemž se zvláště věnoval otázce porušení ne bis in idem, otázce použití ustanovení o účinné lítosti, otázce, zda jednáním obžalovaného byla vůbec způsobena škoda, pokud společnost, za níž jednal, byla plátcem DPH, a rovněž otázce naplnění subjektivní stránky trestného činu. Opět vyjádřil přesvědčení, že rozsudek soudu prvního stupně je nepřezkoumatelný, neboť soud řekl pouze to, že je zde trestní oznámení finančního úřadu, s nímž souhlasí a na tomto základě dospěl k závěru o vině obžalovaných. Neuvedl, na základě jakých skutečností dospěl k závěru, že nebyly odváděny daně a že nebyla prováděna činnost, která měla být předmětem daňových dokladů. Tyto skutečnosti minimálně u obžalovaného z rozsudku a z podkladů, z nichž soud vycházel, nevyplývají. V oznámení finančního úřadu ze dne 22. 9. 2015 a v protokolu o provedené kontrole daňového subjektu se mluví o spoluobžalovaném, ze zmínek o obžalovaném však nelze dovodit, že tento vystavoval faktury na plnění, která neprovedl. Dle názoru obhájce byl obžalovaný stíhán čistě jen z toho důvodu, že šlo o další subjekt, který fakturoval spoluobžalovanému.
14. Státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře k podaným odvoláním uvedla, že dle jejího přesvědčení skutkové i právní závěry učiněné soudem prvního stupně odpovídají důkazní situaci. Soud se dostatečným způsobem vypořádal s obhajobou obžalovaných, kterou uplatnili v řízení před soudem prvního stupně a kterou znovu uplatňují i v podaných opravných prostředcích, především pokud se týká otázky zásady ne bis in idem a užití ustanovení § 33 trestního zákoníku o účinné lítosti. Státní zástupkyně má za to, že postup navržený obhajobou na předmětnou věc aplikovat nelze. V tomto směru nalézací soud správně odkázal ve svém rozhodnutí na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 15 Tdo 832/2016. Státní zástupkyně dále uvedla, že ve výrocích o trestu nespátřuje žádné nezákonnosti, neboť uložené tresty odpovídají charakteru a rozsahu trestné činnosti i osobám obžalovaných. Navrhla závěrem, aby odvolání byla zamítnuta podle § 256 trestního řádu.
15. Krajský soud z titulu podaných odvolání přezkoumal napadený rozsudek a přezkumu podrobil i zákonnost řízení, které rozsudku předcházelo. Poté dospěl k následujícím závěrům.
16. V procesním postupu soudu prvního stupně i v předcházejícím postupu orgánů činných v trestním řízení krajský soud neshledal žádné pochybení. U všech obžalovaných byl od počátku trestního stíhání dán důvod nutné obhajoby podle § 36 odst. 3 trestního řádu, proto byli po celou dobu trestního řízení zastoupeni obhájci. Obžalovaní měli tedy i prostřednictvím svých obhájců možnost plně využít svých procesních práv. Po podání obžaloby byli obžalovaní řádně a včas předvoláni k hlavnímu líčení, byla jim dána možnost se vyjádřit ke skutku, jehož spáchání jim bylo kladeno za vinu. Obžalovaní se nezúčastnili hlavního líčení ve všech termínech, kdy se konalo, okresní soud však měl splněny podmínky pro projednání věci v jejich nepřítomnosti, neboť obžalovaní spolu s omluvou své nepřítomnosti žádali o projednání věci v jejich nepřítomnosti. Hlavnímu líčení však byli vždy přítomni jejich obhájci, jejichž prostřednictvím obžalovaní mohli vykonávat svá práva. Písemné vyhotovení rozsudku bylo doručeno do vlastních rukou všem obžalovaným i jejich obhájcům a jeho součástí je i poučení o právu podat odvolání. Krajský soud tedy nezjistil, že by práva obžalovaných byla jakýmkoli způsobem porušena.
17. Při přezkumu samotného rozhodnutí krajský soud dospěl k závěru, že je namístě napadený rozsudek zrušit podle ustanovení § 258 odst. 1 písm. b) trestního řádu, neboť jeho skutková zjištění jsou nejasná. Lze se ztotožnit s názorem obhájce obžalovaného, že rozsudek je nepřezkoumatelný. Jeho odůvodnění totiž nespĺňuje požadavky vypočtené v ustanovení § 125 odst. 1 trestního řádu. Podle tohoto ustanovení zákona má soud mimo jiné v odůvodnění stručně vyložit, které skutkové skutečnosti vzal za prokázané a o které důkazy svá skutková zjištění opřel

a jakými úvahami se řídil při hodnocení provedených důkazů, zejména pokud si vzájemně odporují.

18. Okresní soud v úvodu odůvodnění uvádí, že z provedených důkazů zjistil a za prokázaný považuje skutkový stav věci podrobně popsany ve výrokové části rozsudku. Poté vypočítává převážně listinné důkazy, které ve věci byly provedeny, z nich především tři podání Finančního úřadu pro Jihočeský kraj, Územní pracoviště v Písku, jež jsou nazvána „Oznámení skutečností podle § 8 odst. 1 trestního řádu“ a datována dny 4. 5. 2015, 21. 9. 2015 a 22. 9. 2015. Dále jsou zmiňovány zprávy finančního úřadu o úhradě doměřené daně z přidané hodnoty a penále z doměřené daně a přílohové spisy. Vlastní hodnotící pasáž (bod 18. odůvodnění) počíná tvrzením, že soud hodnotil provedené důkazy jednotlivě i ve vzájemných souvislostech a za prokázaný považuje skutkový stav popsany ve výroku rozhodnutí. Poté ne zcela srozumitelně vysvětluje, že „vzhledem k tomu, že všichni obžalovaní a svědek využili svého práva a nevyprávěli, soud vycházel především z listinných důkazů, a to především z těch, které byly poskytnuty správcem daně – Finančním úřadem pro Jihočeský kraj, Územní pracoviště Písek, které považuje za zcela věrohodné a nemá o nich pochyb, důkazy doplněné v trestním řízení, přičemž se ztotožňuje s výsledky daňové kontroly správce daně.“ Pak již jen soud k jednotlivým bodům výroku rozsudku uvádí, že má za prokázané v nich uvedená tvrzení, která následně cituje.
19. Takové odůvodnění skutkových závěrů soudu je však zcela nedostatečné. Náležitě odůvodnění vyžaduje, aby bylo zcela konkrétně uvedeno, co kterým důkazem bylo zjištěno a proč v případě rozporů mezi jednotlivými důkazy soud uvěřil jen některým nebo proč vzal za základ svých skutkových zjištění jen část informací z jednotlivého důkazu. Obecný odkaz na listinné důkazy poskytnuté správcem daně nepostačuje k tomu, aby z rozsudku bylo zcela jasně patrné, z jakých důkazů byla zjištěna jednotlivá tvrzení uvedená ve skutkové větě rozsudku. Ze spisového materiálu je nadto zřejmé, že správce daně pro předmětné trestní řízení poskytl mnoho listinných důkazů a zdaleka ne všechny mají přímou relevanci pro zjištění skutkového stavu věci. Jestliže (a to je možné se jen domnívat) měl okresní soud na mysli především výše zmíněná oznámení podle § 8 odst. 1 trestního řádu, jde o listinné důkazy, v nichž správce daně toliko vyslovuje podezření, že mohl být spáchán trestný čin. Tento jeho názor, který vychází z důkazů opatřených v průběhu daňového řízení, ovšem nelze bez dalšího považovat za stěžejní důkaz pro shledání viny obžalovaných. Okresní soud měl ve svém rozhodnutí argumentovat právě jednotlivými důkazy, které byly opatřeny správcem daně v daňovém řízení a následně orgány činnými v trestním řízení. Měl tedy například uvést, z jakého konkrétního a v řízení před soudem použitelného důkazu vyplývá jedno ze stěžejních (neboť pro závěr o subjektivní stránce trestného činu podstatných) tvrzení skutkové věty, že práce fakturované na daňových dokladech nebyly nikdy vykonány a že o tom obžalovaní věděli. Výše citovaný pouhý odkaz na podezření vyslovené správcem daně za odůvodnění skutkových závěrů soudu nelze považovat.
20. Tolik tedy k odůvodnění, proč krajský soud nepovažuje skutkové závěry nalézacího soudu za jasné, jeho hodnocení důkazů za velmi povrchní a v důsledku toho jeho rozhodnutí v podstatě za nepřezkoumatelné. Krajský soud tudíž shledal důvod pro zrušení napadeného rozsudku uvedený v § 258 odst. 1 písm. b) trestního řádu. Rozsudek byl zrušen v celém rozsahu, tedy i pokud se týká obžalovaného (který vzal podané odvolání zpět), neboť důvod, z něhož odvolací soud rozhodl ve prospěch odvolatelů, ve smyslu § 261 trestního řádu prospívá i tomuto obžalovanému.
21. Podle § 259 odst. 1 trestního řádu byla věc vrácena Okresnímu soudu v Písku k novému projednání a rozhodnutí. Okresní soud v Písku je nyní povinen nařídít hlavní líčení, v něm případně doplnit dokazování o dosud neprovedené důkazy, pokud takovou potřebu shledá, a poté ve věci znovu rozhodnout. Nové rozhodnutí ve věci, ať dospěje k závěru o vině obžalovaných či nikoli, však bude muset výše naznačeným způsobem řádně odůvodnit podle požadavků uvedených v § 125 odst. 1 trestního řádu, tedy tak, aby bylo patrné, z jakých konkrétních důkazů byla zjištěna jednotlivá tvrzení obsažená ve skutkové větě. V odůvodnění se

také bude muset zabývat námitkami, které byly obhajobou vzneseny již v původním řízení, či v řízení odvolacím.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat do dvou měsíců od jeho doručení dovolání k Nejvyššímu soudu v Brně prostřednictvím soudu, který rozhodl ve věci v prvním stupni (§ 265c tr.ř., § 265e odst. 1 tr.ř.), a to ve trojím vyhotovení.

Dovolání mohou podat:

- a) nejvyšší státní zástupce na návrh krajského nebo vrchního státního zástupce anebo i bez takového návrhu pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i v neprospěch obviněného,
- b) obviněný pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká (§ 265d odst. 1 tr.ř.).

Obviněný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno (§ 265d odst. 2 tr.ř.).

V dovolání musí být vedle obecných náležitostí podání (§ 59 odst. 3) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů napadá a čeho se dovolatel domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až l) nebo § 265b odst. 2, o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch obviněného. Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání (§ 265f odst. 1, 2 tr.ř.).

Tábor, 13. 2. 2019

Mgr. Zdeněk Pořízek v.r.
předseda senátu

